

TAKDİM*

Yüzyıllardan beri bugüne kadar yaşatmaya muvaffak olduğumuz âşıklık geleneğinin varlığını sürdürmesini, kimliğimizin korunması açısından, vazgeçilmez önemi haiz bir husus olarak görüyoruz. Şurası muhakkak ki âşıklar zümresi, geçmişte, toplum tarafından kabul gören bir zümreydi. Ama maalesef günümüz için aynı şeyi söyleyemiyoruz. Başta zevklerin, kabullerin ve kültürün değişmesi olmak üzere bunun pek çok sebebi vardır. Ancak millî kültürümüz için vazgeçilmez önemi haiz bu geleneğin de yaşatılmasını zaruri görüyoruz. Bunun için âşıklara, devlete, kurum ve kuruluşlara birtakım vazifeler düşmektedir.

Atalar; “Göl yerinden su eksik olmaz.” demişler. Konuya âşıklık açısından baktığımızda, bu sözün âşıklık geleneğinin güçlü ve yaygın olarak yaşatıldığı Kars, Erzurum, Sivas, Kahramanmaraş, Adana, Çorum, Ardahan illeri için söylendiğini ifade edebiliriz.

“Âşık, halk şairi, saz şairi, ozan, Hak şairi, kalem şairi” kavramları öteden beri zihnimizi meşgul etmekte. Bu konuda birtakım görüşler ortaya konuldu ama hâlâ konunun aydınlandığına kavuştuğunu söyleyemeyiz.

Ben, halk şiirini ortaya koyan kişileri dört gruba ayırıyorum.

1. Anonim şiir söyleyenler: Temsilcisi avamdan ve adı bilinmeyen insanlar.
2. Âşıklar-Ozanlar-Saz şairleri: İrticalen şiir söyleyen, saz çalabilen, makamları olan, hikâye de anlatabilen sanatçılar.
3. Halk şairleri: Şiirlerini yazarak vücuda getiren okur-yazar olan veya olmayan sanatçılar.
4. Âşık tarzı şiir yazan şairler: 8 veya 11 hece ile âşık tarzı şiirler yazan, mahlas da kullanabilen tahsilli şairler.

İlk maddeyi bir kenarda tutacak olursak âşık tarzı şiirler ortaya koyan bu insanların çeşitli özellikleri, işi daha girift hale getirmektedir. Konuyu daha da açacak olursak;

*Ruhsatî, Emsalî, Meslekî, Talibî, Feryadî, Seyit Türk, Seyit Yalçın, Minhaçî, sazı olmayan, irticali olan şairlerdir.

*Sefil Selimî, Erdem Can, Kaptanî, Gülşadî sazı ve irticali olan şairlerdir.

*Veysel, Ali Sultan, Muhlis Akarsu sazı olan ancak irticali olmayan şairlerdir.

*Veysel, Derdiment ümmi şairlerdir.

*İsmetî, Kul Gazi, Kelamî şiirlerini yazarak vücuda getiren tahsilsiz şairlerdir.

* Cengiz Gökşen, Âşık Günay Yıldız, Sana mı Kalmış, Hayatı- Sanatı- Şiirleri-Atışmaları- Hikayeleri, [Ankara, 2012], s. 4-6.

* Rahmetli Dr. Turgut Günay, "Yetik Ozan" mahlasıyla şiirler söylerdi ve irticali olan bir sanatçıydı. Yrd. Doç. Dr. Zeynelabidin Makas "Zeynelî" ve Yrd. Doç. Dr. Bekir Sami Özsoy da "Nuri Şahinoğlu / Samimî" mahlasıyla şiirler yazan öğretim üyeleridir ve irticali olan âşıklardır. Doç. Dr. M. Öcal Oğuz'un mahlası da "Türkî" dir.

*Ali Şahin Canozan, Musa Tektaş, Battal Emre, İhsan Akpınar yine tahsilli ve âşık tarzı şiirler yazan, saz çalmayan şairlerdir.

Kime, hangi özelliğinden dolayı ne diyeceğiz? Görüldüğü gibi hece ile şiirler vücuda getiren şairlere bir ad vermek kolay görünmüyor. Bunların tek ortak özellikleri; âşıklık geleneği çerçevesinde halkın ve ferde ait konuları dile getirmeleri; âşık tarzı şiirler ortaya koymuş olmalarıdır. Bana göre bunların tamamını ihtiva eden terim; "halk şairi" gibi geliyor.

Hal böyleyken, "Günay Yıldız'ın şairliğini nasıl değerlendirebiliriz?" sorusuna cevap aramamız onu birtakım özellikleriyle ortaya koymamız gerekir.

Bu kitapta hayatı ve şiirleri ele alınan Günay Yıldız birçok özelliği taşıyan bir şairimizdir.

*Usta çırak geleneği çerçevesinde babası Murat Karahanlı'nın yanında yetişen Günay Yıldız kendisi de Şenol Muratoğlu ile oğlu Ömürcan Yıldız'ı çırak olarak yetiştirmiştir.

*Saz çalabilen Günay Yıldız'ın halkla ilk defa yüz yüze gelmesini ve sanatını gösterme imkânını bulabilmesi lise öğrenciliği sırasında olmuştur * Günay Yıldız'ın güçlü bir şair olmasında pek çok sebep vardır ve bunlardan birisi de Şenlik, Dede Kasım, Elesker, Samed Vurgun, İslam Erdener, İlhami Demir, Veysel Şahbazoğlu, Murat Çobanoğlu, Şeref Taşlıova, Rüstem Alyançoğlu, Mahsuni Şerif, Âşık Reyhani, Mevlüt İhsani, Sümmani Baba, Hüseyin Saraçlı gibi âşıkların şiirlerini ve makamlarını öğrenmesi, dinlemesi ve icra etmesidir.

*1972'de Konya Âşıklar Bayramına katılmış ve bunu aralıksız olarak 1980 yılına kadar sürdürmüştür.

*Adlarını zikrettiğimiz âşıklara ait ve edebiyatımızda iz bırakmış Nuru Sümmanî ve Tüccarî gibi pek çok âşığın şiirini hafızasında taşımakta ve yeri geldiğinde bu usta malı şiirleri dinleyicilerle paylaşmaktadır.

*Kars ve Azerbaycan'da yaygın olarak bilinen makamlardan 82'sini, başarıyla icra etmektedir.

*Âşık edebiyatında hemen her âşıktaki bulamayacağımız Divan / Divanî, Koşma, Tecnis, Muhammes, Destan, Semai (Geraylı), Mani (Bayatı), Muamma, Dudakdeğmez (Lebdeğmez) gibi pek çok tür ve şekle ait örnekleri ortaya koymuştur.

*İrticali kuvvetli bir şairdir.

*Şiirleri, teknik bakımından başarılıdır.

*Çeşitli vesilelerle bir araya geldiği pek çok âşıkla karşılaşmalar yapmış ve yapmaktadır.

*1992 yılından itibaren Kars'ta yayın yapan televizyon kanalında âşık sanatıyla ilgili olarak programlar yapmaya başlamıştır.

*1993-1995 yıllarında Ölçek gazetesinde âşıklık geleneği ile ilgili yazılar yazmıştır.

* Kars'taki kahvelerde ve köy düğünlerinde Âşık Şenlik'in hikâyelerinden olan *Lâtif Şah ile Mihriban sultan, Sevdakâr ile Gülenaz , Salman Bey ile Turnatel* hikâyelerini ve *Yaralı Mahmut, Köroğlu, Kerem ile Aslı, Emrah ile Selvihan, Tahir ile Zöhre* gibi hikâyeleri anlatmıştır. Kendisi de *Çoban Mirzehan Hikâyesi, Avcı Mustafa ile Zernişan Sultan Hikâyesi, Yetim Abdullah ile Selvinaz Sultan Hikâyesi* adlarında üç hikâye tasnif etmiştir.

*Gerek yurt içinde gerekse yurt dışında düzenlenen âşık programlarına özellikle çağırılan bir şairdir.

*İnsafsız ve Gönül (1973) ve Gözlerin (1974) adlarında iki plağı, sekiz kaseti vardır.

*Hemen her konuda şiiri vardır ve özellik gösteren konularda destanlar vücuda getirmiştir.

Bütün bunları göz önüne aldığımızda Günay Yıldız'ı âşık olarak tanımlayabilir ve onun âşıklar arasında seçkin bir yere sahip olduğunu söyleyebiliriz. Sanatının yanında kişiliğiyle de örnek insan olma vasıflarını taşıyan birisidir. Bizim de zaten âşıklardan beklediğimiz bu değil midir? Yani şiirde söylediği gibi yaşamak. Hepimiz faniyiz, geldik gideceğiz. Eğer öldükten sonra yaşayacaksak bu da geride bıraktığımız güzel eserler ve örnek şahsiyetimiz sayesinde olacaktır. Âşık Günay Yıldız bu nitelikleri taşıyan ve övgüyü çoktan hak etmiş sanatçılarımızdandır. Kendisine sağlıklı ömür diliyorum. Allah'tan duam, muradınca yaşamasıdır.

Bu kitap ile âşık edebiyatı duvarına köşe taşı koyan çok sevgili kardeşim Cengiz Gökşen'i de yürekten kutluyorum. Eserinin mutlaka aranan, tavsiye edilen ve örnek gösterilen kitaplar arasında olacağına asla şüphem yoktur. Ellere sağlık. Allah, azmini, sabrını ve başarısını daim eylesin.

Sivas, 20 Aralık 2012

Dr. Doğan KAYA